

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ

Σάσα Τζεδάκη, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*
Κλωντίνη Ξενίδου - Δέρβου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*
Άννα Φράγκου - Μπάτσιου, *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*
Μαρίνα Κορφιάτη, *Πανεπιστήμιο Πατρών*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τους τελευταίους είκοσι μήνες οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα βιώνουν μία πραγματικότητα εντελώς διαφορετική από εκείνη των προηγούμενων ετών. Η Βιβλιοθήκη από τόπος συγκέντρωσης και διάχυσης συγκεκριμένης και προεπιλεγμένης πληροφορίας, έγινε ο κόμβος σύνδεσης με ένα πλήθος πληροφοριών.

Οι διαρκώς αυξανόμενες δυνατότητες εύκολης πρόσβασης στις ηλεκτρονικές πηγές είχαν ως αποτέλεσμα τη θεαματική αύξηση χρήσης των πληροφοριακών πηγών.

Τους τελευταίους είκοσι μήνες στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, μέλη της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών HEAL-link, παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης στις συλλογές περιοδικών των εκδοτών Elsevier, Academic Press, Kluwer, Springer, MCB και στις βάσεις δεδομένων της OCLC και Wilson omni file. Στον τομέα των περιοδικών εκδόσεων αυτό σημαίνει δυνατότητα άντλησης πληροφορίας από 3.500 έγκυρους τίτλους που καλύπτουν ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα.

Η χρήση τους, όπως αυτή καταγράφεται στα στοιχεία που παρέχονται από τους διαθέτες, οδηγεί στο βέβαιο συμπέρασμα, ότι τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα με κεντρική χρηματοδότηση θα πρέπει να προχωρήσουν στην υιοθέτηση μιας πρακτικής πρόσκτησης εντύπων και ηλεκτρονικών περιοδικών, που θα επιτρέπει στην Ελληνική Ακαδημαϊκή Κοινότητα την πρόσβαση σε ένα ευρύτατο φάσμα πληροφόρησης στηρίζοντας έτσι το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο, που επιτελείται σε κάθε επιμέρους Ακαδημαϊκή μονάδα, και αξιοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο το δαπανούμενο δημόσιο χρήμα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, HEAL - Link, ηλεκτρονικά περιοδικά, στατιστικά χρήσης

ACCESS TO ELECTRONIC RESOURCES THROUGH HEAL-LINK: USAGE STATISTICS

Tzedaki S., *University of Crete*
Xenidou-Dervou CI., *Aristotle Univ. of Thessaloniki*
Fragkou-Mpatsiou-A., *University of Macedonia*
Korfiati M., *University of Patras*

ABSTRACT

The last twenty months academic libraries in Greece are experiencing a new reality quite different from previous years. The Library used to be a place that predefined information was collected and disseminated. Nowadays the Library has become the gateway to a large amount of information.

The constantly increased possibilities for easy access to electronic resources, has as effect the spectacular rise of usage of information resources. The last twenty months, HEAL-LINK, is providing to academic libraries, members of HEAL-Link, access to the journal collections published by Elsevier, Academic Press, Kluwer, Springer, MCB and to online databases from OCLC and Wilson.. For the journal publications this means the possibility of

having access to information from 3500 authoritative titles that cover a broad scientific spectrum.

The usage, as it is recorded by providers, leads to the conclusion that given central financing, academic institutes can move forward to adopt a realistic way of acquisition for printed and electronic periodicals which will allow Greek Academic Community to have access to a broad spectrum of information and to support research requirements of every academic unit while at the same time exploiting in the best way government funding.

KEYWORDS

academic libraries, HEAL-Link, electronic journals, usage statistics

Τα τελευταία χρόνια διαρκώς γίνεται λόγος για την αλλαγή της φυσιογνωμίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Πιστεύουμε ότι ο κυριότερος παράγοντας που συνετέλεσε σε αυτήν την αλλαγή ήταν η είσοδος των νέων τεχνολογιών στο χώρο διάδοσης της πληροφορίας που ως συνέπεια είχε την αλλαγή της πρακτικής στον τομέα ανάπτυξης των συλλογών.

Με την αλματώδη εκδοτική δραστηριότητα των τελευταίων χρόνων, τις παράλληλες αυξήσεις των τιμών, τις αλλεπάλληλες περικοπές των συλλογών, οι βιβλιοθήκες στην Ελλάδα συνειδητοποίησαν, ότι όσο καλά και αν χρησιμοποιούσαν τον συρρικνωμένο πλέον προϋπολογισμό τους, δεν θα μπορούσαν να διαθέσουν στους χρήστες τους τίποτε περισσότερο από ένα πολύ μικρό ποσοστό της τρέχουσας βιβλιογραφίας. Η παράλληλη είσοδος των νέων τεχνολογιών στην εκδοτική διαδικασία και η δυνατότητα ταχύτατης διάδοσης της πληροφορίας διαμόρφωσε μία νέα πραγματικότητα. Τα όρια της τοπικής συλλογής, έντυπης ή ηλεκτρονικής, όσο και αν αυτά διευρύνονται με τη χρήση των υπηρεσιών διαδανεισμού, αποδεικνύονται πάρα πολύ στενά.

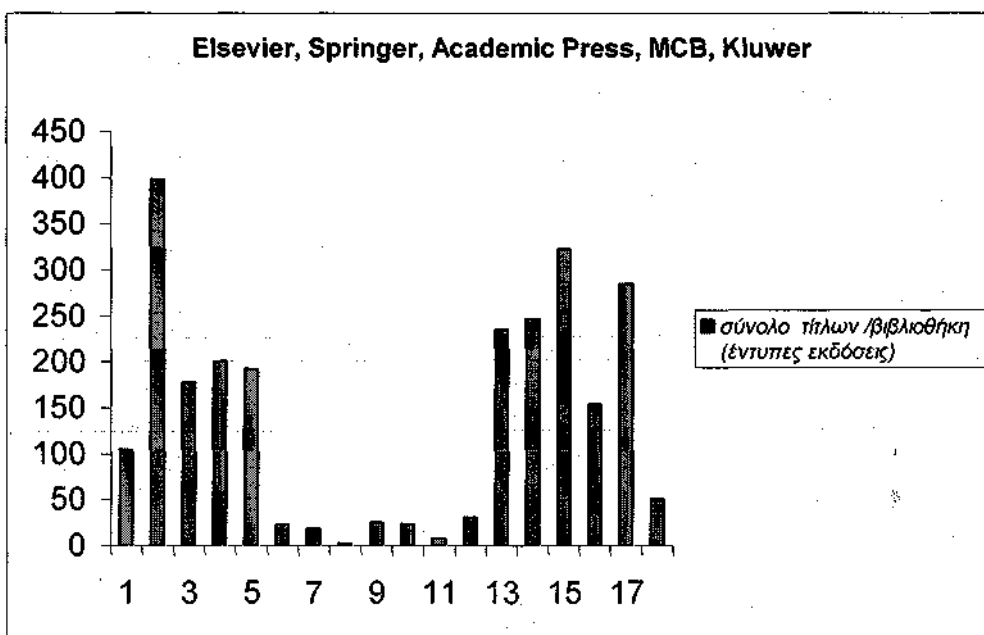
Η Βιβλιοθήκη από τόπος συγκέντρωσης και διάχυσης συγκεκριμένης και προεπιλεγμένης πληροφορίας, καλείται να γίνει ο κόμβος σύνδεσης με ένα πλήθος πληροφοριών. Είναι όμως σαφές ότι καμία μονάδα από μόνη της δεν πληροί τις προϋποθέσεις - οικονομικές και άλλες - ώστε να διαθέτει στους χρήστες της πρόσβαση στο απαιτούμενο πλήθος πληροφορίας. Αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από κοινές δράσεις και συνεργατικά σχήματα. Έχουμε ήδη δει να προσεγγίζεται αυτός ο στόχος στο εξωτερικό και τελευταία βλέπουμε με μεγάλη ικανοποίηση να προσεγγίζεται και στην Ελλάδα.

Τους τελευταίους είκοσι μήνες οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα βιώνουν μία πραγματικότητα εντελώς διαφορετική από εκείνη των προηγούμενων ετών. Ως μέλη της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-link) έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε 20 βάσεις δεδομένων και σε 3500 τίτλους περιοδικών που καλύπτουν ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα.

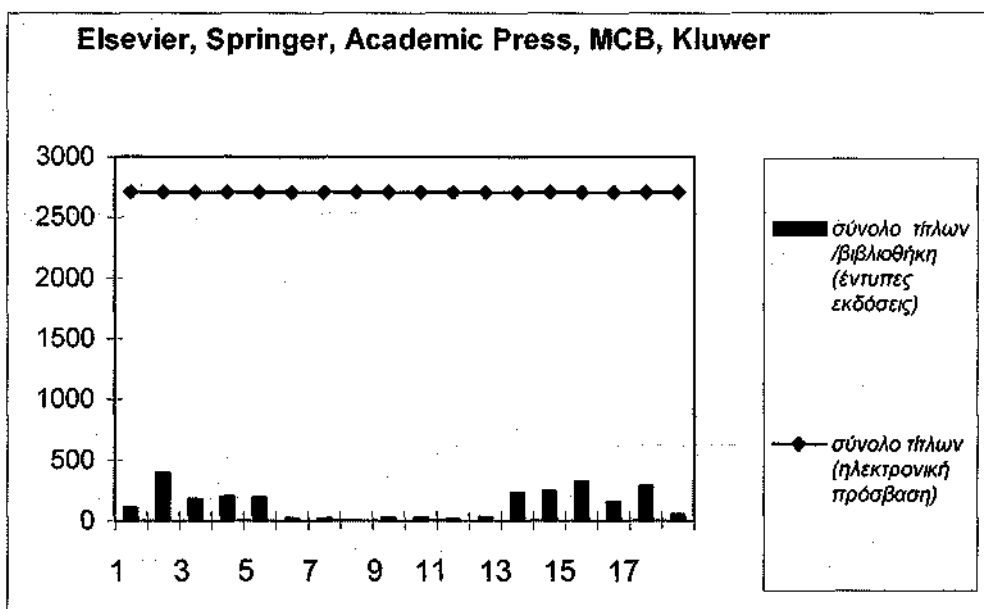
Τον Νοέμβριο του 1999, έξι περίπου μήνες μετά την σύναψη των πρώτων συμφωνιών με διαθέτες ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, παρουσιάστηκαν στο 8° Συνέδριο των Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών τα πρώτα στοιχεία από τη χρήση των βάσεων δεδομένων της OCLC (First Search) και των ηλεκτρονικών περιοδικών τα οποία παρέχονται μέσω της βάσεως Science Direct(Elsevier), Διαπιστώθηκε ότι μέσα σε αυτό το σχετικά περιορισμένο διάστημα των έξι μηνών έγινε ευρύτατη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται μέσω της Κοινοπραξίας. Στοιχεία ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για την συνέχιση του έργου.

Στο τέλος του περασμένου Νοεμβρίου η Κοινοπραξία απέκτησε ηλεκτρονική πρόσβαση στις συλλογές των εκδοτικών οίκων Springer, Academic Press και MCB καθώς και στη βάση δεδομένων Wilson Omni file. Στις αρχές του 2000 υπεγράφη η συμφωνία πρόσβασης στα ηλεκτρονικά περιοδικά του εκδοτικού οίκου Kluwer. Αυτό σημαίνει ότι σήμερα οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα, αλλά και τα νέα μέλη της Κοινοπραξίας (Εθνική Βιβλιοθήκη, Ακαδημία Αθηνών, 18 Ερευνητικά Κέντρα, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) έχουν διευρύνει σε σημαντικό βαθμό τις τοπικές συλλογές τους.

Πριν από την ίδρυση της Κοινοπραξίας κάθε μία από τις βιβλιοθήκες - μέλη της Κοινοπραξίας διέθετε στους χρήστες της ένα περιορισμένο αριθμό τίτλων σε έντυπη μορφή και στην καλύτερη περίπτωση και την αντίστοιχη ηλεκτρονική έκδοση. Εξετάζοντας ένα τυχαίο δείγμα Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών βλέπουμε ότι το σύνολο των συνδρομών σε περιοδικά των εκδοτικών οίκων Elsevier, Springer, Academic Press, MCB και Kluwer που διέθετε στους χρήστες της η κάθε μία, κυμαίνεται από τριακόσιους ενενήντα οκτώ τίτλους έως οκτώ (Σχήμα 1). Μετά τη συμφωνία της Κοινοπραξίας για ηλεκτρονική πρόσβαση κάθε μία από τις παραπάνω βιβλιοθήκες παρέχει στους χρήστες της πρόσβαση σε 2711 τίτλους, όσοι δηλαδή είναι συνολικά οι τίτλοι των πέντε εκδοτών (Σχήμα 2).

Σχήμα 1

Σχήμα 2

Τι συνέπεια είχε για τις βιβλιοθήκες αυτή η αύξηση των συλλογών τους, το γεγονός δηλαδή ότι ενώ πριν διέθεταν 398 ή 19, ή και μόνο 5 τίτλους από τα περιοδικά ορισμένων

εκδοτών, τώρα έχουν τη δυνατότητα ηλεκτρονικού ξεφυλλίσματος 2711 τίτλων. Η επίπτωση στο εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, παραμένει ένα ερώτημα. Η μέχρι τώρα όμως εμπειρία της Κοινοπραξίας δείχνει ότι η δυνατότητα πρόσβασης σε ένα ευρύτερο φάσμα πληροφορίας, η οποία συνοδεύεται από την παράλληλη διαρκή βελτίωση των διαδικασιών αναζήτησης, είχε ως αποτέλεσμα την ευρύτατη χρήση όλων των ηλεκτρονικών πηγών που σήμερα διατίθενται στην Ελληνική Ακαδημαϊκή Κοινότητα.

Ακόμα και οι χρήστες εκείνοι που αρχικά αντιμετώπισαν με επιφυλακτικότητα το ενδεχόμενο της ευρύτερης ηλεκτρονικής πρόσβασης, που θεωρούσαν ότι το υλικό που είχαν επιλέξει και διέθεταν στις συλλογές τους ήταν αυτό που κάλυπτε τις ανάγκες τους, αναθεώρησαν την άποψη τους. Σε αυτό συνετέλεσε και η παράλληλη βελτίωση των διαδικασιών πρόσβασης τόσο από πλευράς του διαθέτη της πληροφορίας, όσο και από πλευράς της ίδιας της Κοινοπραξίας.

Οι διαθέτες διαρκώς βελτιώνουν τον τρόπο πρόσβασης απλουστεύοντας τις διαδικασίες αναζήτησης, συνεργάζονται μεταξύ τους συνδέοντας τα αποτελέσματα αναζήτησης με άλλες βάσεις κ.λ.π. Η Κοινοπραξία εκτός από τη σύνδεση με τη βάση του κάθε συνεργαζόμενου εκδότη, παρέχει αυτή τη στιγμή δυνατότητα ταυτόχρονης αναζήτησης και σύνδεσης με τα πλήρη κείμενα των περιοδικών μέσω της βάσης ECO της OCLC και της SwetsNet Navigator. Παράλληλα ανέπτυξε η ίδια και διαρκώς βελτιώνει μηχανή αναζήτησης (Heal-link search) η οποία επιτρέπει την ταυτόχρονη αναζήτηση και ανεύρεση βιβλιογραφίας σε όλους τους συμμετέχοντες διαθέτες, μέσα από ένα ομοιόμορφο περιβάλλον.

Στη διάρκεια των είκοσι μηνών που οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές πηγές που διατίθενται μέσω της Κοινοπραξίας, έχει γίνει προσπάθεια συγκέντρωσης και καταγραφής των στοιχείων χρήσης. Οι διαθέτες όμως δεν παρέχουν με ομοιόμορφο τρόπο τα στοιχεία τους και δεν καταγράφουν πάντοτε όλα τα δεδομένα που θεωρούμε ότι θα ήταν χρήσιμα για την ανάλυση της χρήσης των πηγών. Τους έχει ήδη ζητηθεί η προσαρμογή των στοιχείων τους και η αποστολή των στατιστικών βάσει συγκεκριμένων προδιαγραφών. Ελπίζουμε επίσης ότι στο μέλλον θα είναι δυνατή η εξαγωγή αυτών των στοιχείων μέσω των ιστοσελίδων της Κοινοπραξίας.

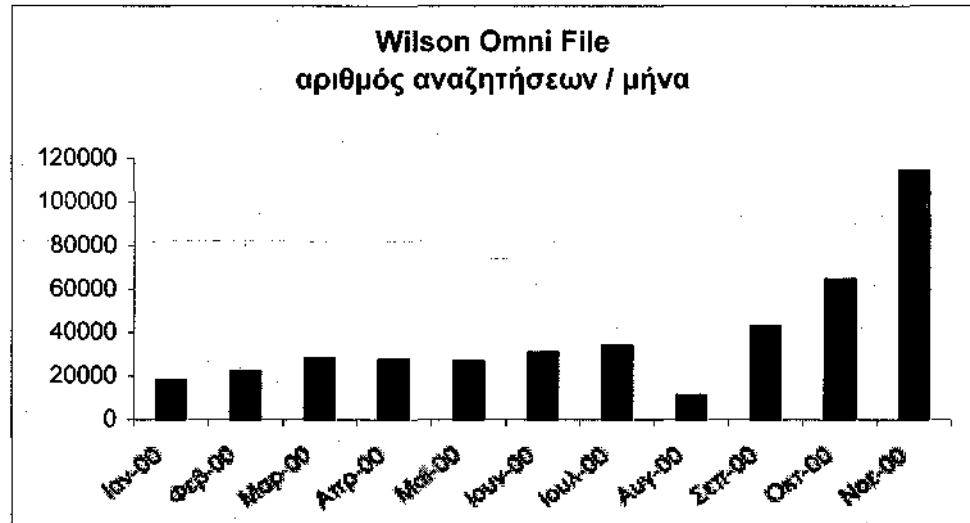
Σήμερα διαθέτουμε ορισμένα στοιχεία από τη χρήση όλων των ηλεκτρονικών πηγών εκτός από τη βάση του εκδοτικού οίκου Kluwer.

Ξεκινώντας από τη βάση δεδομένων Wilson omni file, μέσα από την οποία είναι δυνατή η βιβλιογραφική αναζήτηση σε 2500 περιοδικά και η πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των 1340, παρατηρούμε ότι καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου η χρήση της ήταν ευρύτατη. Πραγματοποιήθηκαν από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Νοέμβριο 419.004 αναζητήσεις που αντιστοιχούν σε περίπου 1300 αναζητήσεις ημερησίως. Αριθμός πολύ υψηλός εάν λάβουμε υπόψη μας ότι ιδιαίτερα το πρώτο διάστημα παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα στη σύνδεση των βιβλιοθηκών με τη βάση. Αναλυτικά τα συγκεντρωτικά στοιχεία των αναζητήσεων / μήνα εμφανίζονται στο σχήμα που ακολουθεί (Σχήμα 3).

Wilson Omni File

αριθμός αναζητήσεων / μήνα

Ιαν-00	Φεβ-00	Μαρ-00	Απρ-00	Μαϊ-00	Ιουν-00
17870	21912	28172	27538	26713	30789
Ιουλ-00	Αυγ-00	Σεπ-00	Οκτ-00	Νοε-00	
34162	10774	42756	64323	113995	

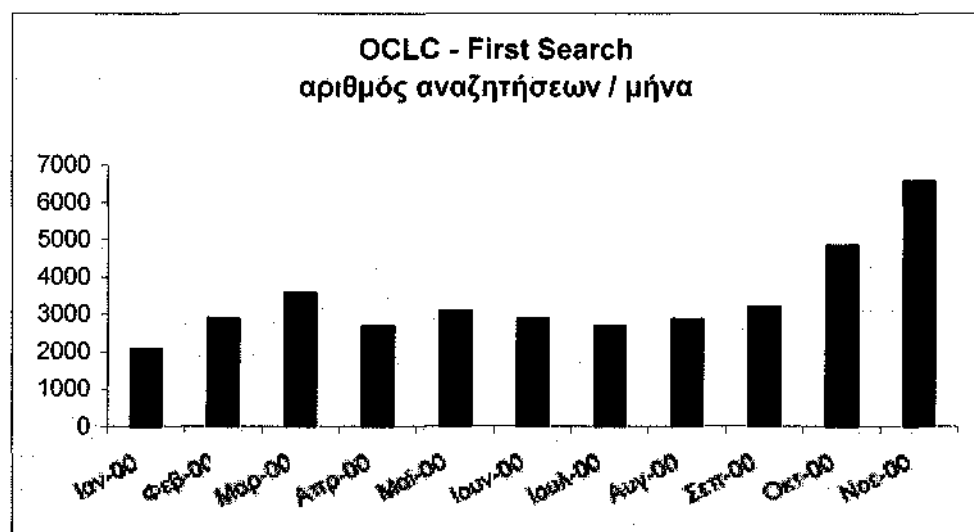

Σχήμα 3

Δεν παρατηρείται όμως η ίδια ευρεία χρήση στην OCLC (First Search). Από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Νοέμβριο του 2000 πραγματοποιήθηκαν 38.872 αναζητήσεις που αντιστοιχούν περίπου σε 120 ημερησίως. Σχετικά πρόσφατα η Κοινοπραξία έχει πρόσβαση και στην βάση ECO από όπου είναι δυνατή η σύνδεση των αποτελεσμάτων αναζήτησης με το πλήρες κείμενο των άρθρων που έχουν δημοσιευτεί από εκδότες με τους οποίους συνεργαζόμαστε (Academic Press, Kluwer, MCB). Πιστεύουμε ότι με το νέο αυτό δεδομένο και την ευρύτερη ενημέρωση των χρηστών για τις δυνατότητες που παρέχονται μέσω της OCLC για την ανεύρεση βασικής βιβλιογραφίας, σύντομα θα δούμε να αυξάνεται η χρήση της. Όπως φαίνεται και στο σχήμα που ακολουθεί κατά τους τελευταίους μήνες σημειώνεται μια ανοδική πορεία (Σχήμα 4).

OCLC First Search
αριθμός αναζητήσεων / μήνα

Ιαν-00	Φεβ-00	Μαρ-00	Απρ-00	Μαϊ-00	Ιουν-00
2091	2903	3586	2675	3097	2870
Ιουλ-00	Αυγ-00	Σεπ-00	Οκτ-00	Νοε-00	
2676	2854	3206	4844	6568	

Σχήμα 4

Προχωρούμε στην επισκόπηση των στοιχείων χρήσης των ηλεκτρονικών περιοδικών. Από τον Μάρτιο του 1999, που οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες απέκτησαν

δυνατότητα πρόσβασης στη βάση Science Direct, μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2000 καταγράφηκαν 2.623.002 κλήσεις ηλεκτρονικών αρχείων. Στο σχήμα που ακολουθεί φαίνονται τα αναλυτικά στοιχεία των κλήσεων που έγιναν κάθε μήνα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (Σχήμα 5).

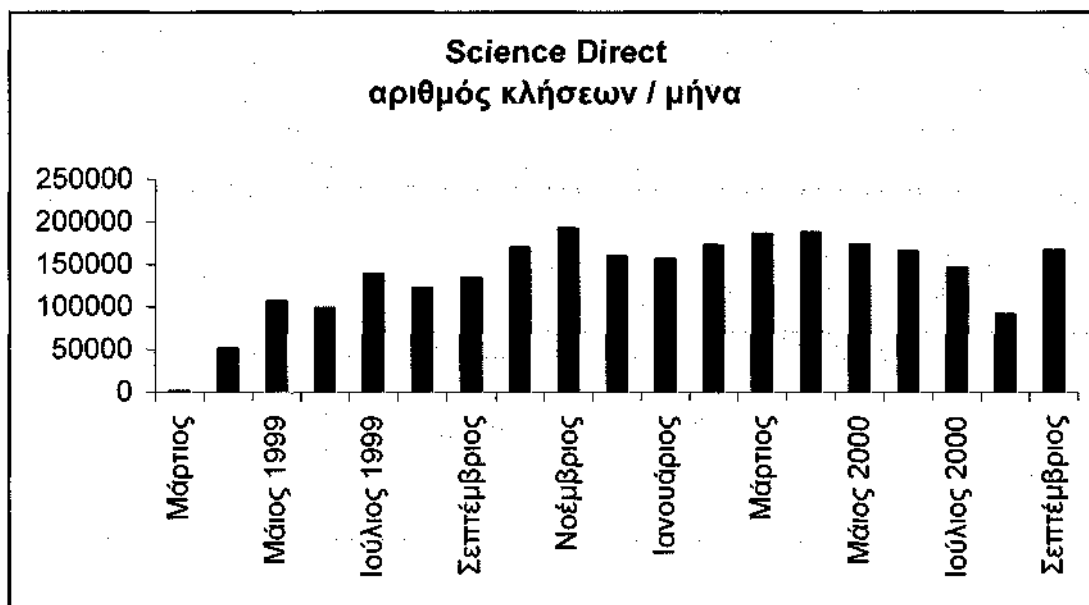
Science Direct
αριθμός κλήσεων / μήνα

1999

Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος
1506	51667	106746	99115	138360
Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος
121855	134992	169648	192628	159509

2000

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος
156575	172364	186368	187358	173379
Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	
165798	146263	92314	166557	

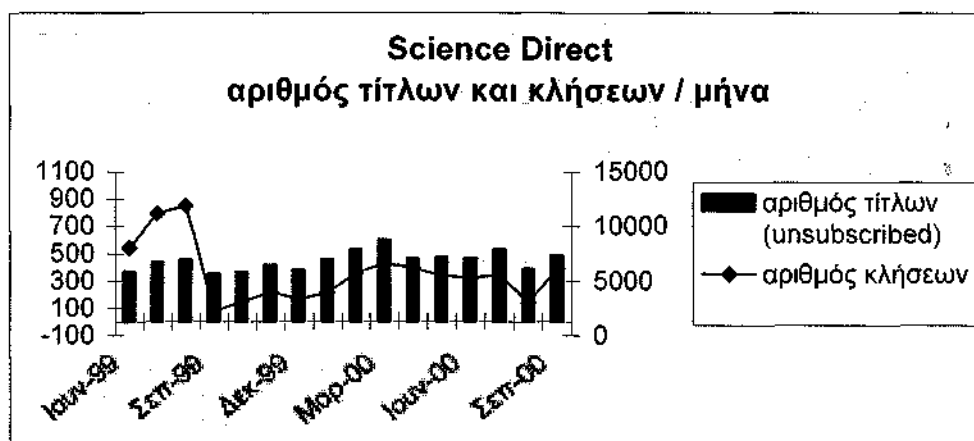
Σχήμα 5

Αντίστοιχα στοιχεία σχετικά με τον γενικό αριθμό κλήσεων δεν έχουμε για τους υπόλοιπους εκδότες.

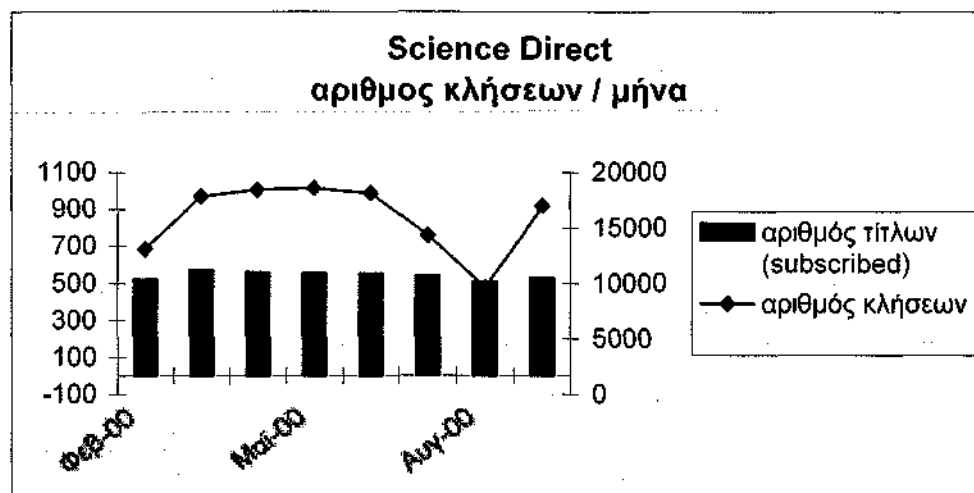
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει να δούμε πώς κινήθηκε η χρήση σε σχέση με τους τίτλους περιοδικών. Η Science Direct δίνει χωριστά τα στοιχεία για αυτούς που θεωρεί unsubscribed titles, δηλαδή για τους τίτλους που κανένα ίδρυμα στην Ελλάδα δεν έχει συνδρομή στην έντυπη έκδοση, και τους subscribed titles, αυτούς στους οποίους τουλάχιστο ένα ίδρυμα διατηρεί συνδρομή.

Στον πίνακα που ακολουθεί έχει καταγραφεί ο αριθμός των unsubscribed titles (Σχήμα 6) και των subscribed titles / μήνα (Σχήμα 7) και ο συνολικός αριθμός χρήσης των συγκεκριμένων τίτλων. Από μήνα σε μήνα υπάρχει μία διαφοροποίηση την οποία προς το παρόν δεν μπορούμε να ερμηνεύσουμε με ασφάλεια, παρόλα αυτά μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι συνολικά χρησιμοποιήθηκαν όλοι οι τίτλοι που περιλαμβάνονται στη βάση, είτε πρόκειται για τίτλους που ήδη διέθεταν οι βιβλιοθήκες, είτε για τίτλους που για πρώτη φορά εμφανίστηκαν στην Ελλάδα.

	Αριθμός τίτλων (unsubscribed)	Αριθμός κλήσεων	αριθμός τίτλων (subscribed)	αριθμός κλήσεων
Ιουν-99	374	8054		
Ιουλ-99	440	11212		
Αυγ-99	459	11901		
Σεπ-99	352	2189		
Οκτ-99	371	3180		
Νοε-99	418	3970		
Δεκ-99	385	3301		
Ιαν-00	458	3916		
Φεβ-00	533	5771	521	13110
Μαρ-00	602	6626	575	17826
Απρ-00	461	6161	561	18454
Μαϊ-00	473	5487	554	18565
Ιουν-00	469	5318	553	18114
Ιουλ-00	535	5594	543	14309
Αυγ-00	390	3044	509	9626
Σεπ-00	492	6176	529	16985

Σχήμα 6

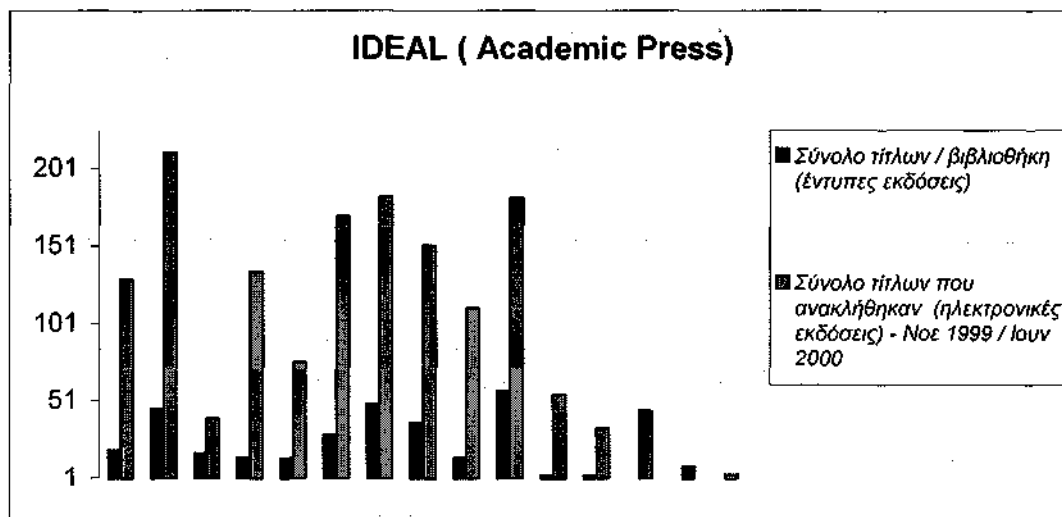
Σχήμα 7

Συνολικά από τον Ιούνιο του 1999 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2000 έγιναν 91.900 κλήσεις αρχείων από unsubscribed τίτλους. Ο αριθμός των τίτλων κυμαίνεται ανά μήνα από

352 (Σεπτέμβριος 1999) έως 602 (Μάρτιος 2000). Κατά μέσον όρο χρησιμοποιήθηκαν 450 τίτλοι από 203 φορές ο κάθε ένας.

Από τον Φεβρουάριο μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2000 έγιναν 126.983 κλήσεις αρχείων από subscribed τίτλους. Ο αριθμός των τίτλων κυμαίνεται ανά μήνα από 509 (Αύγουστος 2000) έως 575 (Μάρτιος 2000). Κατά μέσον όρο χρησιμοποιήθηκαν 543 τίτλοι από 233 φορές ο κάθε ένας.

Για την χρήση των τίτλων που περιλαμβάνονται στη βάση της Academic Press παρέχονται στοιχεία από τον Νοέμβριο του 1999 μέχρι και τον Ιούνιο του 2000. Όπως φαίνεται και στο σχήμα που ακολουθεί (Σχήμα 8), έγινε χρήση όλων των τίτλων που διατίθενται στη βάση.

Σχήμα 8

Παρόλο που δεν διαθέτουμε αναλυτικά στοιχεία για το γενικό αριθμό κλήσεων στην IDEAL (όπως θα δούμε παρακάτω δίνονται ειδικά αλλά όχι γενικά στοιχεία), η σύγκριση μεταξύ των τίτλων που διαθέτουν ήδη οι βιβλιοθήκες και των τίτλων που τελικά χρησιμοποίησαν δείχνει (όπως άλλωστε και τα στοιχεία για τη χρήση της Science Direct) ότι δεδομένα ανακαλούνται τόσο από τα περιοδικά στα οποία διατηρούμε έντυπες συνδρομές, όσο και σε αυτά που καμιά βιβλιοθήκη στην Ελλάδα δεν διαθέτει. Θα πρέπει λοιπόν να θεωρήσουμε ότι οριστικά έχει τελειώσει η περίοδος εκείνη κατά την οποία οι βιβλιοθήκες μπορούσαν να ισχυριστούν ότι γνωρίζουν καλά τι ακριβώς χρειάζονται οι χρήστες τους.

Αναλυτικά στοιχεία για τη γενική χρήση των τίτλων δεν έχουμε από τους υπόλοιπους διαθέτες. Ο Kluwer είχε υποσχεθεί την αποστολή των πρώτων στοιχείων μέχρι το τέλος της χρονιάς. Ο Springer παρέχει μόνο στοιχεία σχετικά με τα πλήρη κείμενα των άρθρων (αυτά θα τα εξετάσουμε παρακάτω) και η MCB καταγράφει μόνο τις δημοφιλέστερες κινήσεις, δηλαδή τα περιοδικά που χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο ή τα άρθρα που ανακτήθηκαν περισσότερες φορές και αυτό σε μία πολύ περιορισμένη κλίμακα, που δεν μας βοηθάει (προς το παρόν τουλάχιστο) να εξάγουμε ασφαλή συμπεράσματα. Ελπίζουμε ότι στο μέλλον τα στοιχεία χρήσης θα είναι πληρέστερα.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον βέβαια παρουσιάζουν τα στοιχεία σχετικά με την κίνηση των άρθρων.

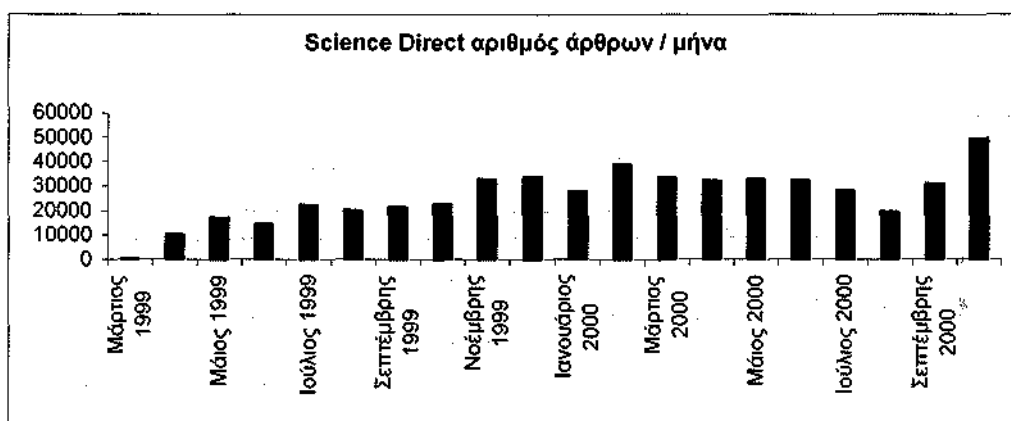
Από τον Μάρτιο του 1999 που έγινε η σύνδεση μας με την Science Direct μέχρι και τον Οκτώβριο του 2000 μεταφέρθηκαν από τη ΒΔ στον υπολογιστή του ενδιαφερομένου χρήστη 521.482 άρθρα (Σχήμα 9), κατά μέσον όρο 26.074 άρθρα κάθε μήνα. Μέσα σε επτά μήνες, από τον Νοέμβριο του 1999 μέχρι τον Μάιο του 2000 μεταφέρθηκαν 37.989 άρθρα από τη Link (Σχήμα 10), κατά μέσον όρο 5.427 άρθρα κάθε μήνα, και από τον Νοέμβριο του 1999 μέχρι τον Αύγουστο του 2000, μεταφέρθηκαν 13.992 άρθρα μέσω της IDEAL (Σχήμα 11), κατά μέσον όρο 1.399 άρθρα κάθε μήνα.

Science Direct
αριθμός άρθρων / μήνα
1999

Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος
138	10329	17055	14504	22257	20190
Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος		
21390	22683	32786	34042		

Science Direct
αριθμός άρθρων / μήνα
2000

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος
27991	38752	33605	32201	32766
Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος
32259	28458	19452	31113	49511

Σχήμα 9

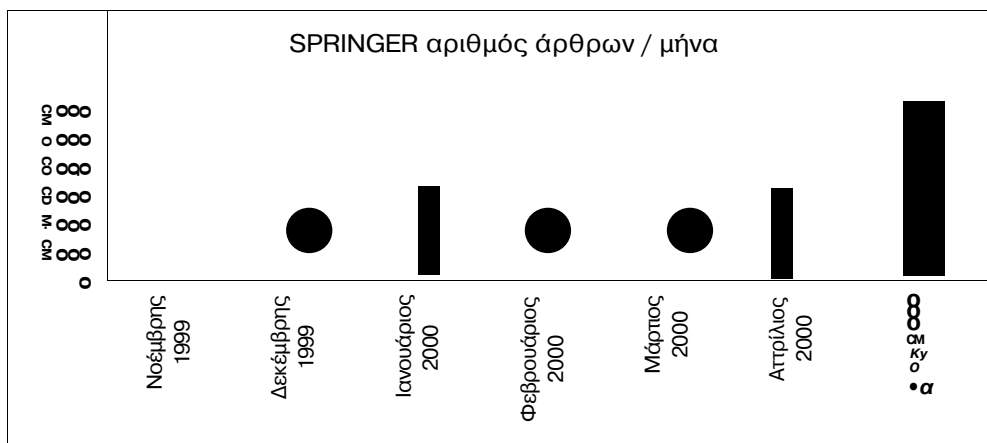
SPRINGER
αριθμός άρθρων / μήνα

1999

Νοέμβριος	Δεκέμβριος
2036	3709

2000

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος
5745	4431	5186	5730	11152

Σχήμα 10

IDEAL

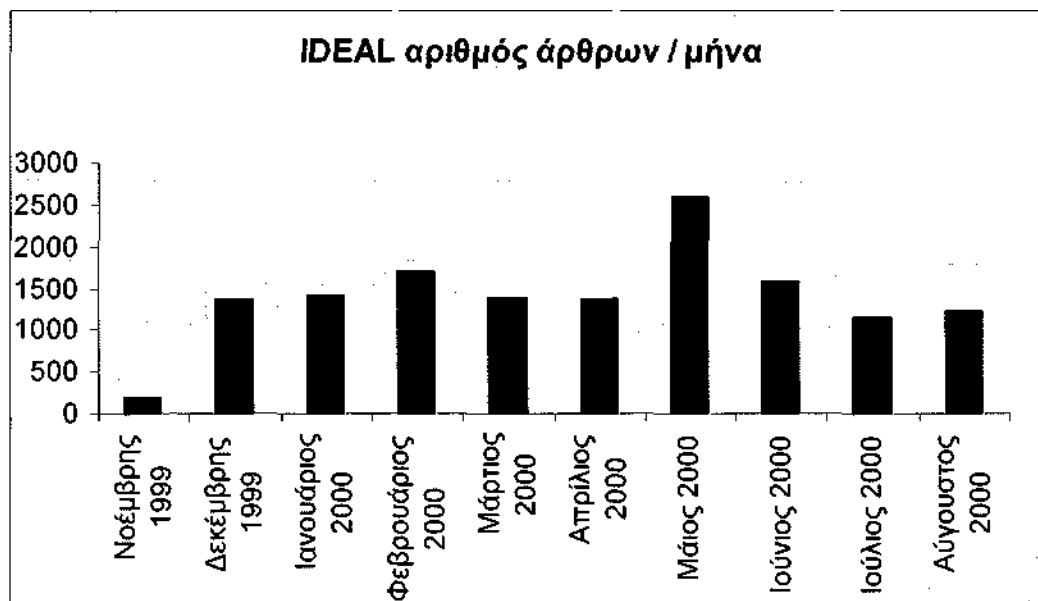
αριθμός άρθρων / μήνα

1999

Νοέμβριος	Δεκέμβριος
200	1372

2000

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος
1414	1963	1399	1365
Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος
2587	1584	1149	1229

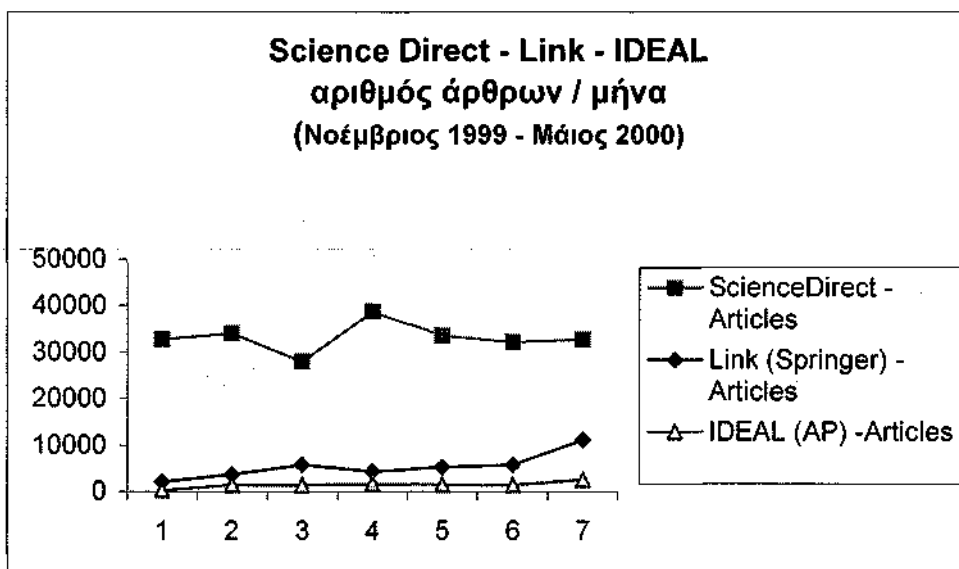
Σχήμα 11

Δεδομένου ότι η χρονική στιγμή έναρξης της πρόσβασης δεν ήταν η ίδια και για τις τρεις βάσεις, ούτε τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεση μας επεκτείνονται μέχρι την ίδιο μήνα, μπορούμε να δούμε αθροιστικά και συγκριτικά τον αριθμό των άρθρων μόνο για την περίοδο από τον Νοέμβρη του 1999 έως τον Μάιο του 2000 (σχήμα 12)

Science Direct, Springer, IDEAL

αριθμός άρθρων / μήνα

	Science Direct	LINK	IDEAL
Νοέμβριος 1999	32786	2036	200
Δεκέμβριος 1999	34042	3709	1372
Ιανουάριος 2000	27991	5745	1414
Φεβρουάριος 2000	38752	4431	1693
Μάρτιος 2000	33605	5186	1399
Απρίλιος 2000	32201	5730	1365
Μάιος 2000	32766	11152	2587
Σύνολο	232143	37989	10030

Σχήμα 12

Συνολικά για την συγκεκριμένη περίοδο μεταφέρθηκαν 280.162 άρθρα. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι από κάθε βάση διατίθεται διαφορετικός αριθμός περιοδικών (από την Science Direct 1129, από τον Springer 526, από την IDEAL 220), παρατηρούμε ότι υπάρχει μία αναλογία στη χρήση και των τριών βάσεων και ότι χρησιμοποιήθηκαν εξίσου.

Παρόλο που τα μεγέθη από μόνα τους φαίνονται και είναι πολύ μεγάλα μία σαφέστερη εικόνα θα μπορούσαμε να έχουμε συγκρίνοντας την χρήση που έχει γίνει από την Κοινοπραξία μας με ανάλογα στοιχεία άλλων κοινοπραξιών.

Η Ohio Link μία Κοινοπραξία η οποία περιλαμβάνει στα μέλη της περισσότερα από 70 ακαδημαϊκά ιδρύματα, αναφέρει ότι στην Ohio Link EJC (Electronic Journal Center) κατά την χρονική περίοδο από τον Απρίλιο του 1998 μέχρι τον Μάρτιο του 1999 έγιναν περίπου 10.000.000 κλήσεις αρχείων και οι χρήστες μετέφεραν περισσότερα από 280.000 άρθρα συνολικά από τον Elsevier και την Academic Press. Η HEAL-Link όπως είδαμε σε χρονική περίοδο 20 μηνών πραγματοποίησε περισσότερες από 2.500.000 κλήσεις μόνο στη βάση του Elsevier. Σε μία χρονική περίοδο επτά μηνών μεταφέρθηκαν συνολικά από τον Elsevier και την Academic Press 242.173 άρθρα περιοδικών.

Είναι φανερό ότι αυτή τη στιγμή οι βιβλιοθήκες στην Ελλάδα καλούνται να καλύψουν ανάγκες που υπερβαίνουν τόσο τις έντυπες τοπικές τους συλλογές, όσο και τις συλλογές σε εθνικό επίπεδο. Είναι επίσης φανερό ότι η δαπάνη για την κάλυψη αυτών των αναγκών υπερβαίνει τους ισχνούς προϋπολογισμούς των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.

Η μέχρι τώρα πορεία έδειξε ότι μόνο μέσα από συνεργατικά σχήματα και μέσα από τις από κοινού χρηματοδοτήσεις, (στις οποίες ενδεχομένως θα πρέπει να εμπλακούν και άλλοι φορείς εκτός από το Υπουργείο Παιδείας) θα μπορεί να εξασφαλιστεί η πρόσβαση της Ακαδημαϊκής Κοινότητας στη βασική πληροφορία και η είσοδος της στην κοινωνία της πληροφορίας, ενώ παράλληλα θα δοθεί η δυνατότητα και το οικονομικό περιθώριο στην κάθε μονάδα, η οποία πλέον θα έχει εξασφαλίσει τη βασική της βιβλιογραφία, να καλύψει και τις εξειδικευμένες ανάγκες της.